

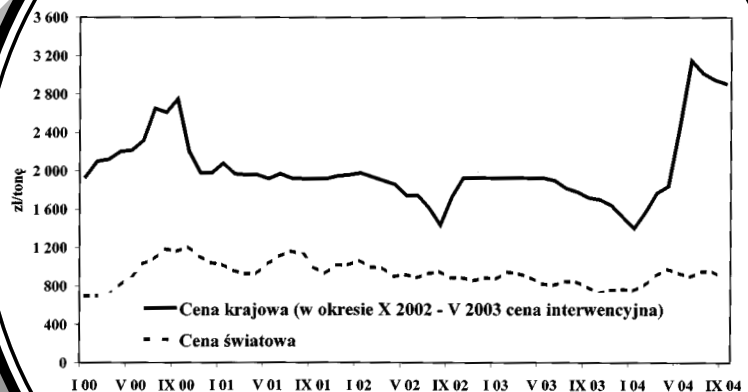
RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

ANALIZY
RYNKOWE

Światowe i krajowe ceny cukru białego
w latach 2000-2004

GRUDZIEŃ 2004

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński*
- III. Regulacja rynku cukru w Unii Europejskiej – *Ł. Chudoba*
- IV. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- V. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- VI. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VII. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
- VIII. Handel zagraniczny – *P. Szajner*
- IX. Interwencja na rynku cukru – *M. Mieczkowski*
- X. Inne środki słodzące – *P. Szajner*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-415

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-719

mgr inż. Martyn Mieczkowski

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-74-39

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 6.12.2004 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2005 r.

REASUMPCJA

Przystąpienie do Unii Europejskiej zmieniło sytuację na krajowym rynku cukru. Począwszy od marca 2004 r., rosnący popyt na rynku krajowym spowodował gwałtowny wzrost cen cukru. Ceny zbytu cukru białego w opakowaniu 50 kg wzrosły z 1570 zł/t w styczniu 2004 r. do 2460 zł/t w kwietniu oraz 3150 zł/t w czerwcu, aby następnie stopniowo obniżyć się do 2950 zł/t w październiku br.. Po zakończeniu kampanii przerobu buraków ceny cukru niewątpliwie zmaleją do ok. 2800 zł/t, tj., przy kursie 1 EUR = 4,20 zł, do ok. 660 EUR/t, czyli do poziomu ceny interwencyjnej ok. 632 EUR/t.

Poprawiły się przeciętne wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. W I połowie 2004 r. zysk netto wyniósł 16,4% w relacji do przychodów, podczas gdy przed rokiem strata netto stanowiła 14,9% przychodów.

W 2004 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 292 tys. ha (szacunek GUS) i była o 2,1% większa niż przed rokiem oraz o 21,5% mniejsza niż przed pięciu laty. Plony oszacowano na 410 dt/ha, tak samo jak w 2003 r. oraz o 2,1% więcej niż średnio w ostatnim pięcioleciu.

W bieżącej kampanii cukrowniczej, 2004/05, skup wyniesie ok. 11,8

mln t buraków cukrowych, z których zostanie wyprodukowane ok. 1,85 mln t cukru, wobec 1,95 mln t w poprzedniej kampanii. Produkcja cukru przewyższy o 23% kwotę A.

Minimalne ceny skupu buraków cukrowych A i B są obecnie analogiczne jak dotychczas w 15 krajach UE, natomiast ceny skupu buraków C pozostają cenami umownymi. Średnia cena skupu buraków cukrowych w pierwszej połowie bieżącej kampanii jest o ok. 56% wyższa niż w roku ubiegłym.

Procesy restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego uległy przyspieszeniu. W kampanii 2004/05 przerób buraków na cukier prowadziły 44 cukrownie, podczas gdy przed rokiem liczba czynnych cukrowni wyniosła 57, a przed dwoma laty – 65.

Nieznacznie wzrosło spożycie cukru w gospodarstwach domowych, z przeciętnie 9,06 kg w przeliczeniu na 1 osobę w I półroczu 2003 r. do 9,30 kg w porównywanym okresie 2004 r. W większym stopniu zwiększono zużycie cukru w przemyśle spożywczym, na co wskazują wyniki produkcyjne w trzech kwartałach br. Wzrost krajowego zużycia cukru i dodatniego salda obrotów handlu zagranicznego wyrobami zawierającymi

cukier świadczą, że w minionym sezonie nastąpiło istotne zmniejszenie nadwyżek cukru na rynku krajowym i równowaga popytu i podaży została przywrócona (tab. 1).

Należy przewidywać, że obowiązujące od ponad pół roku wspólnotowe reguły organizacji rynku cukru nie dopuszczą do ponownego nagromadzenia nadmiernych nadwyżek cukru.

Po akcesji nastąpiła zmiana zakresu działań Agencji Rynku Rolnego na rynku cukru. ARR odpowiada za realizację następujących mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej na rynku cukru i miodu:

- pobieranie opłat cukrowych,
- interwencyjne zakupy i sprzedaż cukru,
- udzielanie dopłat do cukru wykorzystanego w przemyśle chemicznym,
- nadzorowanie handlu zagranicznego cukrem oraz
- wspieranie produkcji i zbytu miodu.

W następnych sezonach zapowiedane są zasadnicze zmiany regulacji rynku cukru w Unii Europejskiej, zmierzające do istotnego obniżenia cen cukru, głównie przez obniżenie cen buraków cukrowych. Przewidywane jest także ograniczenie produkcji cukru.

Tabela 1

Bilans cukru
w tys. ton

Wyszczególnienie	Sezony							
	1 X – 30 IX						1 VII – 30 VI	
	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2002/03	2003/04	2004/05 przewidywania
Zapasy początkowe a)	315	185	265	264	305	661	717	691
Produkcja	1805	2013	1602	1956	1910	1956	1910	1850
Import	51	45	85	82	67	85	45	50
Zużycie krajowe	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1600	1625
Zmiana stanu rezerw b)	-11	+14	+15	+13	+13	+13	+13	-
Eksport	385	402	113	420	500	408	394	350-400
Zapasy końcowe a)	185	265	264	305	205	717	691	566-616

a) Zapasy u producentów i w handlu.

b) (+) zwiększenie podaży na rynku, (-) zmniejszenie podaży na rynku.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, MF oraz szacunek IERiGŻ.

SUMMARY

The accession to the EU triggered substantial changes on the Polish sugar market. Growing domestic demand since March 2004 resulted in a considerable price increase. Sale prices of sugar in 50 kg bags increased from 1570 PLN/t (Jan 2004) to 2460 PLN/t (Apr 2004) and 3150 PLN/t (Jun 2004). After it sugar prices slightly declined to 2950 PLN/t in October 2004. Once sugar beet processing campaign will be finished sugar prices are likely to decline further to some 2800 PLN/t or 660 EUR/t (assuming exchange rate 1 EUR = 4,2 PLN), i.e. to the level of intervention price (ca 632 EUR/t).

In average financial performance of sugar industry improved. In middle 2004 profit at net level amounted to 16,5% of the revenue while a year ago the industry kept running with net loss of 14,9% of the revenue.

Sugar beet area in 2004 totalled 292 thousand ha (CSO estimations), which was 2,1% up from 2003 but 21,5% down from 1999. Average yield was estimated at 410 dt/ha, i.e. the same as in 2003 but 2,1% above the five-year average.

Sugar beet procurement for the current campaign is forecast at about 11,8 million tons, which would give sugar production at 1,85 million tons versus 1,95 million tons in 2003. The production would exceed the production quota A by 25%.

Minimum procurement prices within the quotas A and B are at the same level as in the EU-15. The procurement prices out the quota are fixed on the way of negotiations between a sugar beet producer and a sugar plant. Average procurement price in the current campaign is 56% up from the previous year.

Processes of restructuring in sugar sector have accelerated. In the 2004/05 sugar campaign 44 sugar mills are in operation, versus 57 a year ago and 65 two years ago.

In the first half of 2004 sugar consumption in households slightly increased to 9,3 kg per capita (9,06 kg in the first half of 2003). The increase in sugar use in food industry was much greater, which is confirmed by significant production growth recorded over the first 3 quarters of 2004. The increase in total domestic use of

sugar and in the positive balance of foreign trade imply a considerable decline in sugar surpluses on the domestic market so as to restore the market balance (tab 1).

The EU sugar market regime binding in Poland for six months so far would not allow sugar stocks to grow again.

Following the EEU accession the scope of intervention activities of the Agricultural Market Agency (AMA) has been changed. Presently the AMA is responsible for the enforcement of the following CAP mechanisms on the markets of sugar and honey:

- collection of sugar fees,
- sugar intervention procurement and sales,
- refunds to sugar used in chemical industry,
- administration of foreign trade and,
- support to honey production and sales.

The next seasons on the market can be influenced by announced fundamental changes in sugar market regime leading to a considerable decline in sugar prices to be achieved by lowering the price of sugar beet. Also sugar production can be limited further.

Table 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Item	Seasons							
	1 X - 30 IX						1 VII - 30 VI	
	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2002/03	2003/04	2004/05 estimation
Beginning stocks a)	315	185	265	264	305	661	717	691
Production	1805	2013	1602	1956	1910	1956	1910	1850
Import	51	45	85	82	67	85	45	50
Domestic use	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1600	1625
Changes in stocks b)	-11	+14	+15	+13	+13	+13	+13	-
Export	385	402	113	420	500	408	394	350-400
Ending stocks a)	185	265	264	305	205	717	691	566-616

a) Stocks at producers and in trade.

b) (+) increase in market supplies, (-) decline in market supplies.

Source: CSO, CIFT, MF and IAFE estimations.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek ryb /2/ • grudzień 2004,
2. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /27/ • marzec 2005,
3. Rynek pasz /17/ • kwiecień 2005,
4. Rynek mleka /28/ • kwiecień 2005,
5. Rynek ziemniaka /27/ • kwiecień 2005,
6. Rynek drobiu i jaj /27/ • maj 2005,
7. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /21/ • maj 2005,
8. Rynek mięsa /28/ • maj 2005,
9. Rynek zbóż /28/ • czerwiec 2005,
10. Rynek cukru /27/ • czerwiec 2005,
11. Rynek rzepaku /27/ • czerwiec 2005,
12. Rynek owoców i warzyw /26/ • czerwiec 2005,
13. Rynek ziemi rolniczej /8/ • wrzesień 2005,
14. Popyt na żywność /6/ • grudzień 2005.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2004 roku wynosi 34 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do
Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks·22) 50-54-685, faks 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
